

Warszawa, 19 września 2025 r.
KL/448/155/AL/2025

Pani
Agata Wancio
Zastępca Dyrektora
Departament Innowacji i Polityki Przemysłowej
Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Szanowna Pani Dyrektor,

w imieniu swoim oraz podmiotów zrzeszonych w Konfederacji Lewiatan dziękuję za zaproszenie do konsultacji projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Konkurencyjności na lata 2028-2034.

Przedsiębiorcy uznają powstanie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności za inicjatywę ważną i potrzebną. Oczekują jednak, że proces ubiegania się o środki będzie przewidywalny i przejrzysty.

Postulujemy, aby ECF działał w formule pojedynczego punktu kontaktowego dla beneficjentów. Takie rozwiązanie uprości i przyspieszy pozyskiwanie finansowania. Konieczne jest ograniczenie biurokracji oraz zapewnienie przejrzystych, wieloletnich ścieżek finansowania. Uważamy, że powinny one uwzględniać Krajowe i Regionalne Plany Partnerstwa, aby poszczególne instrumenty wsparcia były ze sobą spójne. Oczekujemy także, że konstrukcja programów zachęci przedsiębiorstwa do współfinansowania projektów, a procedury rozliczeń będą szybkie, szczególnie w przypadku projektów pilnych. Przy tak szerokim zakresie wsparcia kluczowa jest jasność zasad zarządzania i podziału budżetu, aby budować zaufanie biznesu.

Konsolidacja 14 programów w jeden fundusz to ogromne wyzwanie administracyjne. Istnieje ryzyko, że ECF, mimo dobrych intencji, stanie się nowym, skomplikowanym bytem biurokratycznym. Skuteczność "jednego okienka" będzie zależeć od jakości systemów informatycznych i sprawności urzędników. Autorzy dokumentu przyznają, że beneficjenci przyzwyczajeni do obecnych programów poniosą początkowe koszty adaptacji do nowego systemu. Dla firm, zwłaszcza MŚP, nauka nowych zasad i procedur to zawsze inwestycja czasu i zasobów.

Zwracamy także uwagę, że skupienie finansowania w jednym miejscu może oznaczać, że o środki w ramach jednego konkursu będzie rywalizować jeszcze więcej podmiotów z całej Europy, co może utrudnić przebicie się mniejszym firmom. W obecnej perspektywie

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

finansowej stopień wykorzystania środków przez polskie podmioty z programów na szczeblu unijnych jest niski. Obawiamy się pogłębienia tego stanu. Polskie podmioty muszą być dobrze przygotowane i wspierane w aplikowaniu o granty realizowane na poziomie europejskim.

Podkreślamy znaczenie wzmocnienia potencjału MŚP, zwłaszcza innowacyjnych start-upów, poprzez wsparcie finansowe i doradcze. Jednocześnie uznajemy, że w określonych sytuacjach wsparcie powinno być dostępne także dla dużych przedsiębiorstw realizujących inwestycje strategiczne i technologiczne. Duże firmy dysponują często znacznym potencjałem innowacyjnym i zasobami, które pozwalają im prowadzić kosztowne projekty badawczo-rozwojowe czy infrastrukturalne. Dlatego postulujemy uwzględnienie ich potrzeb w katalogu beneficjentów.

Konfederacja Lewiatan przedstawia propozycje dotyczące rozwoju w ramach ECF dwóch sektorów: ochrony zdrowia i biotechnologii oraz sektora cyfrowego.

Sektor zdrowotny i biotechnologiczny

Postulujemy silne wsparcie dla sektora zdrowotnego i biotechnologicznego. Projekt rozporządzenia ECF słusznie zakłada promocję innowacji w ochronie zdrowia, zapewnienie dostępności leków oraz rozwój zdolności produkcyjnych wobec przyszłych zagrożeń epidemiologicznych. Uznajemy, że finansowanie powinno obejmować badania i rozwój, a także produkcję leków i technologii medycznych. Jednocześnie postulujemy ścisłą koordynację z programami krajowymi, aby uniknąć dublowania działań.

W obliczu napięć geopolitycznych, zakłóceń w globalnych łańcuchach dostaw i ryzyka niedoborów leków uznajemy, że konieczne jest wzmacnianie niezależności strategicznej UE w obszarze leków i produktów leczniczych. Obecnie większość substancji czynnych (API) powstaje poza UE, co czyni system ochrony zdrowia podatnym na zewnętrzne zakłócenia. Stabilny dostęp do leków krytycznych traktujemy nie tylko jako kwestię zdrowia publicznego, lecz także jako fundament bezpieczeństwa obywateli i suwerenności technologicznej Unii.

Postulaty członków Konfederacji Lewiatan obejmują w szczególności:

- zrównoważenie alokacji budżetu, tak aby sektor zdrowia i biotechnologii otrzymał wsparcie proporcjonalne do swojego znaczenia dla społeczeństwa i gospodarki UE,
- zapewnienie długoterminowej przewidywalności projektów wymagających wieloletnich inwestycji,

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

- umożliwienie globalnej komercjalizacji wyników badań przy jednoczesnym zabezpieczeniu strategicznych interesów UE,
- zapobieganie izolacji technologicznej UE i umożliwienie korzystania z globalnych zasobów technologicznych,
- przyspieszenie wdrażania wsparcia dla projektów już ocenionych jako konkurencyjne,
- zwiększenie konkurencyjności produkcji w UE oraz ułatwienie dostępu do kapitału i inwestorów,
- wzmacnianie suwerenności lekowej UE poprzez wspieranie lokalnej produkcji,
- wspieranie rozwoju sektora biotechnologicznego poprzez zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr,
- zapewnienie wsparcia dla projektów strategicznych zgodnych z Critical Medicines Act.

W odniesieniu do konkretnych zapisów projektu rozporządzenia, zwracamy uwagę przede wszystkim na:

Art. 3 ust. 2b

Postulujemy, aby w tym artykule pojawiło się jasne odniesienie do działalności badawczo-rozwojowej (B+R). Obecne sformułowania są zbyt ogólne. Brakuje wprost zapisu o „research and innovation activities”.

Art. 5

Uznajemy, że możliwość finansowania projektów także po 2034 r. zwiększy stabilność i przewidywalność wsparcia publicznego, zwłaszcza dla inwestycji długoterminowych (np. badań klinicznych czy rozwoju technologii w farmacji i biotechnologii). Należy jednak jasno określić, w jakich przypadkach środki będzie można przyznać po 2034 r.

Art. 10

Zapis ograniczający możliwość przekazania technologii do państw trzecich przez 5 lat po zakończeniu projektu może zniechęcać inwestorów i partnerów spoza UE. Takie ograniczenie utrudnia globalne skalowanie technologii i komercjalizację wyników badań w krajach, gdzie istnieją rynki docelowe lub odpowiednia infrastruktura produkcyjna. To szczególnie ważne w sektorze biotechnologicznym i farmaceutycznym, gdzie start-upy często liczą na licencjonowanie technologii poza UE. Proponujemy rozwiązanie: umożliwić transfer technologii po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej, jeśli nie zagraża to interesom strategicznym UE i jednocześnie przynosi korzyści zdrowiu publicznemu lub nauce.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Zwracamy uwagę, że ograniczenia współpracy międzynarodowej mogą utrudnić współpracę z globalnymi firmami i ośrodkami badawczymi. Mogą też uniemożliwić korzystanie z zagranicznych platform technologicznych, np. w bioinformatyce, AI czy produkcji API. Wiele projektów w biotechnologii i farmacji opiera się na technologiach licencjonowanych z USA, Szwajcarii, Japonii czy Korei.

Komponenty badań (np. linie komórkowe, algorytmy, systemy analizy danych) są często objęte ograniczeniami licencyjnymi. Zmuszanie firm do pełnej kontroli nad wszystkimi elementami może zatrzymać innowacje i zwiększyć koszty projektów, bo firmy będą musiały zastępować komponenty innymi. Takie przepisy mogą też zniechęcić przedsiębiorstwa do ubiegania się o środki z ECF i przyspieszyć przenoszenie projektów poza UE. Proponujemy więc dopuścić użycie komponentów objętych ograniczeniami, jeśli są niezbędne do projektu i nie istnieje równoważna technologia w UE. Alternatywnie zamiast zakazów UE mogłaby wprowadzić preferencyjne warunki finansowania dla projektów pod europejską kontrolą.

Art. 18

Uznajemy, że możliwość finansowania działań już rozpoczętych ułatwi dostęp do pomocy publicznej firmom, które musiały szybko uruchomić produkcję, np. w czasie kryzysu zdrowotnego czy niedoborów leków. Należy jednak doprecyzować, czy wsparcie będzie przyznawane w formie grantów, gwarancji czy instrumentów zwrotnych.

Art. 20

Postulujemy, aby oprócz mechanizmów interwencji celowanej i przyspieszonej ECF zapewniał także mechanizm wyrównujący różnice kosztów produkcji komponentów strategicznych dla przemysłu UE, w szczególności substancji czynnych (API), w porównaniu z krajami trzecimi (np. w Azji). Może to być rekompensata kosztowa, cena minimalna lub inne wsparcie operacyjne. Dodatkowo postulujemy, aby projekty oznaczone *pieczęcią konkurencyjności* mogły łączyć pomoc publiczną do poziomu 100% kosztów kwalifikowanych. Jest to szczególnie ważne w biotechnologii i farmacji, gdzie prywatni inwestorzy niechętnie angażują się w projekty wysokiego ryzyka i o długim horyzoncie zwrotu.

Art. 22

Uznajemy, że specjalny instrument *Scale-up Facility* dla MŚP i start-upów o dużym potencjale wzrostu i innowacyjności może przyciągnąć prywatnych inwestorów i ułatwić wyjście z inwestycji.

Art. 30

Zwracamy uwagę, że brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry jest dużym problemem w branżach zaawansowanych technologicznie, zwłaszcza w obszarach technologii krytycznych. Postulujemy, aby artykuł uzupełnić o wsparcie dla inicjatyw podmiotów

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

prywatnych, które rozwijają praktyczne i wysoko wyspecjalizowane kompetencje w tych technologiach.

Art. 37

Zwracamy uwagę, że obecne zapisy skupiają się na danych i innowacjach, ale nie odnoszą się do bezpieczeństwa lekowego. Uznajemy, że należy dodać wsparcie dla działań zapewniających samowystarczalność lekową UE i dostęp do leków dla wszystkich obywateli. Działania te muszą obejmować rozwój technologii i zwiększenie mocy produkcyjnych w zakresie leków i wyrobów medycznych. Postulujemy rozszerzenie artykułu o programy wsparcia dla projektów strategicznych wynikających z *Critical Medicines Act* (CMA). Pominięcie tej kwestii jest – naszym zdaniem – nieuzasadnione, szczególnie że inne projekty strategiczne (np. w zakresie surowców krytycznych) zostały uwzględnione.

Art. 47

Zwracamy uwagę, że obecne zapisy dotyczące bezpieczeństwa i przemysłu obronnego pomijają dostępność leków i wyrobów medycznych. Produkcja i dostęp do krytycznych leków, takich jak antybiotyki, leki przeciwwirusowe czy środki anestezjologiczne, są kluczowe w czasie pokoju i w kryzysie. Niedobory mogą prowadzić do destabilizacji systemów zdrowotnych i struktur obronnych państw. Podkreślamy, że wojsko nie ma własnych zdolności produkcyjnych w zakresie leków, dlatego potrzebne są mechanizmy wsparcia dla firm farmaceutycznych. Proponujemy, aby finansowanie produkcji kluczowych leków (zarówno z listy europejskiej, jak i krajowych list leków krytycznych) było integralną częścią działań na rzecz bezpieczeństwa UE.

Sektor cyfrowy

W związku z planowanym wyłączeniem łączności cyfrowej z instrumentu CEF (zgodnie z projektem rozporządzenia CEF na lata 2028–2034) postulujemy wyraźne uwzględnienie oraz doprecyzowanie finansowania sektora cyfrowego w ramach ECF.

Postulujemy, aby w obszarze DIGITAL LEADERSHIP (art. 39) wprost wskazać wsparcie dla budowy i modernizacji lądowych sieci telekomunikacyjnych, w tym sieci szkieletowych (backbone terrestrial networks). Zwracamy uwagę, że ECF wymienia jedynie non-terrestrial networks i submarine cables. Taka konstrukcja pomija potrzeby państw, takich jak Polska, gdzie główne trasy transmisyjne przebiegają po lądzie. Wsparcie budowy kabli podmorskich w przypadku Polski może mieć ograniczoną użyteczność.

Zwracamy uwagę na potrzebę jednoznacznego stwierdzenia, że ECF będzie wspierał infrastrukturę łączności cyfrowej bez faworyzowania konkretnych technologii. Uznajemy, że po usunięciu komponentu cyfrowego z CEF, obszar łączności cyfrowej jest w ECF niewystarczająco reprezentowany, choć ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

cyfrowej gospodarki i dla realizacji celów ECF. Bez odpornej, pojemnej i dostosowanej do potrzeb łączności telekomunikacyjnej nie da się zabezpieczyć podstawowych potrzeb społecznych ani zapewnić sprawnego działania państw członkowskich. W obliczu obecnych wyzwań i zagrożeń uznajemy, że konieczne jest wsparcie prywatnych inwestycji w tym obszarze.

Postulujemy uwzględnienie wsparcia dla inwestycji w odporność infrastruktury telekomunikacyjnej. W szczególności chodzi o budowę alternatywnych względem istniejących przebiegów sieci szkieletowych (ważnych w razie ataków terrorystycznych lub katastrof naturalnych) oraz o zapewnienie nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł zasilania stacji bazowych, w tym zasilania awaryjnego na wypadek długotrwałych przerw w dostawach prądu.

Zwracamy uwagę, że obszar cyberbezpieczeństwa nie został potraktowany z należytą uwagą. Jest jedynie wzmiankowany, bez konkretnych instrumentów wzmacniających odporność podmiotów publicznych i prywatnych na cyberprzestępczość. Postulujemy wyraźne wsparcie cyberbezpieczeństwa w ECF i wprowadzenie dedykowanych instrumentów – analogicznie do Digital Europe Programme, gdzie ten obszar miał osobny program prac. Uznajemy też, że wsparcie powinno obejmować nie tylko administrację publiczną, lecz również przedsiębiorstwa prywatne, które najczęściej są celem ataków.

Zwracamy uwagę na znaczącą dysproporcję między liczbą i różnorodnością instrumentów dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym start-upów i scale-upów) a instrumentami dla pozostałych firm (mid-caps i dużych przedsiębiorstw). Uznajemy, że MŚP należy nadal wspierać, ale brak narzędzi dla większych firm – które budują przewagę konkurencyjną UE na rynkach globalnych – budzi zastrzeżenia. Postulujemy wprowadzenie w ECF instrumentów wsparcia także dla dużych przedsiębiorstw, aby skutecznie odpowiadały na obecne wyzwania: wysokie koszty energii, trudności z dostępem do komponentów i zaawansowanych technologii, silną konkurencję poza UE oraz zagrożenia cybernetyczne.

Zwracamy uwagę, że akcent w ECF kładziony jest głównie na firmy produkcyjne, kosztem branży usługowej. Uznajemy, że usługi stanowią trzon gospodarki UE, a sektor usług zatrudnia około 3/4 pracujących w Unii. Sektor usług jest także kluczowy dla rozwoju gospodarki cyfrowej i „cyfrowego przywództwa”, które jest jednym z celów ECF. Postulujemy więc, aby instrumenty ECF obejmowały pełne spektrum branż – nie tylko tradycyjny przemysł, ale również usługi.

Podsumowanie

W wiadomości z zaproszeniem do konsultacji projektu rozporządzenia wskazali Państwo także dwa pytania, na które również przedstawiamy odpowiedzi:

1. What will be the most important success criteria for the European Competitiveness Fund in the eyes of companies and investors, especially in terms of simplification and faster processing of applications?

Za kluczowe kryterium sukcesu uznajemy sprawne i przejrzyste przekazywanie pomocy. Postulujemy, aby procedury wyboru projektów były jawne i oparte na zasadach konkursowych. Kryteria oceny muszą być jasne i niepozostawiające pola dla uznaniowości.

Sukcesem będzie stworzenie jednego, intuicyjnego portalu aplikacyjnego, z ujednoliconymi formularzami i jasnymi instrukcjami. Złożenie wniosku nie powinno wymagać zatrudniania zewnętrznych firm doradczych, zwłaszcza w przypadku MŚP.

Tempo przyznawania pomocy powinno umożliwiać realizację inwestycji w pierwotnie zakładanym czasie. W przypadku odrzucenia wniosku, kluczowa jest szybka i merytoryczna informacja zwrotna, która pozwoli na poprawę projektu w przyszłości.

Wskaźnikiem sukcesu będzie także realny odsetek MŚP, start-upów i scale-upów wśród beneficjentów. Sieć "EU for Business Network" musi aktywnie docierać do firm i realnie pomagać w przygotowaniu wniosków.

Fundusz musi publikować wieloletnie, przejrzyste harmonogramy naborów wniosków. Pozwoli to firmom strategicznie planować swoje działania innowacyjne i inwestycyjne.

2. How can we make the financial instruments included in the proposed European Competitiveness Fund most effective for the mobilisation of private capital to projects that deliver on Europe's industrial policy objectives?

ECF powinien przede wszystkim wspierać inwestycje w sektorze prywatnym. Głównymi odbiorcami wsparcia powinny być przedsiębiorstwa prywatne, stanowiące o sile unijnej gospodarki. Dążenie do przekierowywania coraz to większych środków na rzecz podmiotów sfery publicznej (którym i tak dedykowany jest szereg instrumentów na poziomie unijnym i krajowym), niestety nie mobilizuje kapitału prywatnego w oczekiwanym stopniu.

Mobilizację kapitału prywatnego zwiększy także sytuacja, w której ECF pokrywa pierwszą część ewentualnych strat z inwestycji, co znacząco uatrakcyjni projekt dla prywatnych współinwestorów. W przypadku udanej inwestycji, ECF może zadowolić się niższym zwrotem, pozostawiając większą część zysku inwestorom prywatnym, co jest dla nich silną zachętą.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Wydaje się także, że łączenie bezzwrotnych grantów (np. na fazę B+R) z instrumentami zwrotnymi (np. kapitałowymi na skalowanie) w ramach jednego projektu zmniejsza ogólne ryzyko dla inwestora kapitałowego. Należy stworzyć proste i standardowe ramy prawne dla wspólnych inwestycji ECF i funduszy prywatnych. Skomplikowane umowy i długotrwałe negocjacje odstraszą prywatny kapitał.

Mechanizm "Competitiveness Seal" musi być wypromowany jako wiarygodny znak jakości dla prywatnych inwestorów. Jeśli projekt przeszedł rygorystyczną ocenę ekspertów Komisji Europejskiej, to jest to sygnał, że ryzyko technologiczne i rynkowe zostało już wstępnie zweryfikowane. Obniża to koszty analizy po stronie inwestora i zachęca do mobilizowania kapitału prywatnego.

Konfederacja Lewiatan docenia koncepcję Europejskiego Funduszu Konkurencyjności jako ważnego narzędzia wsparcia polskich i europejskich przedsiębiorstw w strategicznych inwestycjach. Jednocześnie wskazujemy powyższe uwagi i rekomendacje, które mają na celu zwiększyć efektywność i oddziaływanie nowych mechanizmów finansowania.

Z wyrazami szacunku

Małgorzata Mroczkowska-Horne
Dyrektor Generalna Konfederacji Lewiatan

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy